

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Commissie LNV

Sustainable Food Supply Foundation
t.a.v. B. Buizer
De Welle 48
8939 AT Leeuwarden

Plaats en datum: Den Haag, 23 januari 2019
Betreft: Reactie Sustainable Food Supply Foundation op uitspraken van voorzitter van
Topsector Agri & Food over biologische landbouw
Ons kenmerk: 2018Z24819/2019D00535
Uw brief van: 22 december 2018

Geachte heer Buizer,

Namens de commissie dank ik u voor de toezending van uw brief. De vaste Kamercommissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft uw brief in een procedurevergadering behandeld. Tijdens een zogenaamde procedurevergadering neemt de commissie over alle binnengekomen stukken een besluit over de verdere behandeling. Binnengekomen stukken worden daar niet inhoudelijk besproken.

De commissie heeft besloten uw brief voor kennisgeving aan te nemen en geen verdere actie te ondernemen. Het staat individuele Kamerleden vrij om de inhoud van uw brief eventueel te gebruiken in debatten over het betreffende onderwerp of in vragen aan het kabinet.

Namens de commissie dank ik u voor de toezending van uw brief.

Hoogachtend,

de griffier van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

M.E. Haveman-Schüssel

Van: Bertus Buizer - foodsupply bertus.buizer@sustainablefoodsupply.org

Onderwerp: Factually incorrect views on organic farming in Dutch Topsector Agri & Food | LinkedIn

Datum: 22 december 2018 om 16:17

Aan: Attje Kuiken (PvdA) a.kuiken@tweedekamer.nl, cie.lnv@tweedekamer.nl, i.diks@tweedekamer.nl, cie.ezk@tweedekamer.nl

Blinde kopie: info@radiocentraal.nl, noordgroningen@dvhn.nl, eindredactie@frieschdagblad.nl, redactie.nieuwedockumercourant@friesepers.nl, redactie.franekercourant@friesepers.nl, info@refdag.nl, persbureau@noordoost.nl, redactie@volkskrant.nl, RedactieSecretariaat@destentor.nl, Theo Klein kleintheo@gmail.com, secretariaat@frieschdagblad.nl, hoofdredactie@dvhn.nl, groen@trouw.nl, redactie@dvhn.nl, redactie@duurzaamnieuws.nl, economie@dvhn.nl, hoofdredactie@trouw.nl, redaksje@omropfryslan.nl, Theo.Wortel@dvhn.nl, NDC-Leeuwarder Courant freed@leeuwardercourant.nl, nrc@nrc.nl, redactie@trouw.nl, podium@trouw.nl, media@dvhn.nl, redactie@lc.nl, VK Opinie opinie@volkskrant.nl, Annemarie.Hommes@dvhn.nl, Hermina de Vries herminadevries@hotmail.com, redactie@joop.nl, opinie@trouw.nl, info@mo.be, redactie@refdag.nl, rob.koster@nieuwsuur.nl, Vincent Dekker dekker.vincent@gmail.com, Harry Donkers hdonkers@ziggo.nl, SFSF martin.visser@sustainablefoodsupply.org

Geachte mevrouw Kuiken en mevrouw Diks en de leden van uw commissies in de Tweede Kamer der Staten Generaal:

- de Vaste Commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;
- de Vaste Commissie voor Economische Zaken en Klimaat,

Al eerder - dat was op 12 april 2014 - schreef ik de Tweede Kamer, dat het in de Topsector Agri & Food aan een boegbeeld voor de biologische landbouw ontbreekt (zie bijlage).

Daarin maakte ik onder meer bezwaar tegen de neerbuigende uitspraken van de voorzitter van de Topsector Agri & Food, de heer Aalt Dijkhuizen.

Sindsdien is er niets veranderd, terwijl deze belangrijke en wereldwijd structureel groeiende landbouwsector juist veel kansen biedt voor Nederland, voor de duurzame voedselzekerheid, de bodem, het klimaat en de biodiversiteit. Daarom verdient de biologische landbouw de volledige steun van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en dus ook van de Topsector Agri & Food.

Hieronder vindt u een citaat van wat wij deze week op onze [website](#) hebben gepubliceerd. Wij hadden daarbij liever geen persoonlijke naam genoemd, maar het gaat vooral om de persoonlijke opvatting van de voorzitter, die hij steeds publiekelijk ventileert, via Twitter vanuit zijn positie als 'President Dutch Topsector Agri&Food'.

- Citaat -

Op 14 december 2018 schreef [Aalt Dijkhuizen](#), voorzitter van de Topsector Agri & Food (TKI Agri & Food) op Twitter:

“Biologische landbouw slecht voor het klimaat, aldus (opnieuw) vastgesteld in bijgaand artikel in Nature. Natuurlijk staat het een ieder vrij om er toch voor te kiezen, maar duurzaam is het niet. Integendeel! <https://lnkd.in/dxExJEY>”

Alsof vervuiling van bodem, lucht en water zich houdt aan de grenzen van het gangbare landbouwbedrijf.

In een reactie op mijn commentaar op het [artikel in Nature](#) *) schrijft hoofdauteur Tim Searchinger: *“This is not a paper that says don’t do organic farming. Our only finding regarding organic farming is that under average yields in Sweden, where yields are lower, there are land use costs. Obviously, if an organic farm obtains equivalent yields, then you don’t have these costs and could have other carbon benefits through soils in addition to pesticide and other benefits. The calculator responds to the yields.”*

Daaruit blijkt wel dat hij (Searchinger) veel genuanceerder is in zijn reactie dan Dijkhuizen in zijn conclusie.

Dijkhuizen toont zich bepaald geen boegbeeld van de biologische landbouw. Hij ziet het bovendien verkeerd. Want in tegenstelling tot biologische landbouw is het juist de gangbare melkveehouderij, die hij altijd opgehemeld heeft, die slecht is voor het klimaat. Er zijn veel te veel

koeien (en melk- en mestoverschotten!): <https://lnkd.in/d3JhjRg>

Wat de studie die hij aanhaalt niet noemt, is dat van alle landbouwgrond 25% sterk is gedegradeerd, 8% gemiddeld en 36% licht gedegradeerd (FAO, 2011). Dit is voor een groot deel te wijten aan de gangbare landbouw. Biologische landbouw daarentegen herstelt de bodem en slaat veel CO2 op in de bodem. <https://bit.ly/2OQOTaV>

Volgens dr. Harry Donkers wordt in de studie geen rekening gehouden met het feit dat de opbrengst van biologisch geteelde landbouwproducten per hectare na een periode van 10 tot 15 jaar de opbrengst van gangbaar geteelde landbouwproducten evenaart of zelfs overtreft. Die periode wordt niet in acht genomen. Bovendien blijven na die periode bij biologische teelt gezonde bodems over, terwijl bij gangbare teelt slechts met chemische meststoffen en chemische bestrijdingsmiddelen vervuilde bodems overblijven.

Ook mag niet vergeten worden dat middelen voor onderzoek en innovatie sinds WO II praktisch volledig zijn gegaan naar gangbare landbouw en niet naar biologische landbouw. Op dat gebied loopt de biologische landbouw sterk achter bij de gangbare landbouw. De meeste (klimaat- en milieu)winst kan worden behaald door middelen in te zetten voor onderzoek en innovatie voor biologische landbouw, aldus dr. Harry Donkers.

Met betrekking tot biologische landbouw verwijst de studie van Tim Searchinger et al in Nature alleen naar de gemiddelde opbrengsten van erwten en tarwe in Zweden. Inmiddels hebben ook vele anderen, waaronder [Organic Sweden](#) en [IFOAM Organics International](#), de studie op dat punt bekritiseerd.

Biologische landbouw heeft de beste papieren voor een toereikende duurzame voedselvoorziening. [Lees meer ...](#)

Voor reacties op LinkedIn, klik [hier](#) en [hier](#).

- Einde citaat -

Wij willen u vragen om de betreffende ministers (LNV en EZK) hierop aan te spreken.

Met vriendelijke groet,

Bertus Buizer
Voorzitter

De Welle 48
NL-8939 AT Leeuwarden
Tel.: ++31 (0) 624 597 803
e-mail: info@sustainablefoodsupply.org
website: www.sustainablefoodsupply.org

Chamber of Commerce: KvK Den Haag 58938133

De Sustainable Food Supply Foundation sluit elke aansprakelijkheid uit in verband met het niet juist, onvolledig of niet tijdig overkomen van de informatie in deze e-mail. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Dit bericht is alleen bestemd voor geadresseerde. Indien dit bericht niet voor u bestemd is, verzoeken wij u dit direct aan ons te melden en de inhoud van dit bericht te vernietigen.

[Twitter](#) [Facebook](#)

Brief-van-
Bertus...14.pdf

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Directoraat-generaal Agro

Directie Agrokennis

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 22 mei 2014
Betreft Beantwoording vragen over Aalt Dijkhuizen als boegbeeld van de
topsector Agri&Food

Ons kenmerk

DGA-AK / 14074581

Uw kenmerk

2014Z07398

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u, mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken, de antwoorden op de vragen van de leden Van Gerven en Smaling (beide SP) over Aalt Dijkhuizen als boegbeeld van de topsector Agri&Food. (ingezonden 22 april 2014)

1

Waarom heeft de regering gekozen voor voormalig Wageningen UR bestuurder Aalt Dijkhuizen als boegbeeld van de topsector Agri&Food? ¹

Antwoord

In overleg met de sector is gekozen om de heer Dijkhuizen te vragen als boegbeeld voor de Topsector A&F. De heer Dijkhuizen is onder andere gekozen om zijn grote kennis van de Agri&Food sector en zijn zeer brede nationale en internationale netwerk.

2

Is bij de aanstelling van de heer Dijkhuizen meegewogen dat hij zich expliciet tegenstander heeft betoond van de biologische sector en zich manifesteert als exponent van de intensieve en industriële landbouw?² Staat de regering achter de uitspraken van de heer Dijkhuizen in dezen?

¹ <http://www.rijksoverheid.nl/nieuws/2014/02/13/aalt-dijkhuizen-boegbeeld-agri-enfoodsector.html>
<http://www.biojournaal.nl/artikel/15584/Boegbeeld-van-Nederlandse-biologischelandbouwsector-in-topsector-Agri-and-Food-ontbreekt>

² O.a. Tweet 7 april 'Prima om biologisch te eten. Maar ik denk niet dat het gezonder is of beter is voor natuur en klimaat. Integendeel.' en 'Bio schaadt milieu' http://www.telegraaf.nl/binnenland/21214124/___Bio_schaadt_milieu___.html 'Of intensieve landbouw, of honger' <http://www.trouw.nl/tr/nl/4504/Economie/article/detail/3310252/2012/09/03/Of-intensievelandbouw-of-honger.dhtml> 'We moeten dus niet minder, maar meer intensieve landbouw gaan plegen'

Antwoord

De uitspraken van de heer Dijkhuizen zijn op persoonlijke titel gemaakt, waarbij hij heeft aangegeven dat hij absoluut geen tegenstander van de biologische sector is.

3

Is het de bedoeling dat de topsector Agri&Food zich ook hard maakt voor alle vormen van biologische landbouw? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe moet dat dan vorm krijgen wanneer het boegbeeld zich hier zo openlijk tegen uitspreekt? Is er overleg met de biologische sector?

Antwoord

Het boegbeeld van de topsector Agri&Food staat voor de totale breedte van de sector. Naast regelmatig informeel overleg is geregeld dat vanuit de biologische sector de voorzitter van de Raad van Toezicht van BIONEXT deel uitmaakt van het TKI-bestuur van Agri&Food en daardoor mee kan beslissen over TKI-zaken.

4

Kunt u de plannen die de topsector Agri&Food op dit terrein heeft naar de Kamer sturen of anders kwantitatieve, tijdsgebonden doelstellingen in uw antwoorden noemen?

Antwoord

De topsector Agri&Food werkt voor het toegepaste onderzoek met een open call. Voor alle thema's en de bijbehorende (deel)sectoren binnen Agri&Food is het mogelijk voorstellen in te dienen die de kennis en innovatie agenda van de topsector versterken. Hierin zijn ook de voor de biologische sector belangrijke thema's zoals Resource efficiëntie, Duurzame veehouderij en Markt en keteninnovatie opgenomen. De call voor 2015 is in de fase van verkorte voorstellen net gesloten. In deze call heeft de topsector ervoor gekozen om voorstellen van mkb-ers die bijdragen aan verduurzaming van de sector extra kans te geven op honorering. De resultaten van de beoordeling van deze call zijn eind dit jaar te vinden op de TKI-site van Agri&Food.

Een overzicht van projecten die nu lopen binnen Topsector Agri&Food en de tekst voor de call zijn te vinden op <http://www.tki-agrifood.nl/projectengalerij> respectievelijk <http://www.tki-agrifood.nl/downloads>.

5 en 6

Welk deel van het budget van Agri&Food gaat naar de biologische sector? Hoe is uitvoering gegeven aan amendement 33 400 XIII nr. 121? Kunt u terugkijkend op 2013 aangeven welk bedrag daadwerkelijk is besteed of toegezegd?

Antwoord

Het amendement van het lid Van Gerven (33400 XIII nr. 121, d.d. 29 januari 2013) heeft invulling gekregen voor de jaren 2013 t/m 2016. Daarover is de Kamer per brief geïnformeerd (33400 XIII nr. 144, d.d. 3 juli 2013). In 2013 is het begrote bedrag ook werkelijk besteed. In deze Kamerbrief is aangegeven dat de toekomst voor de biologische keten ligt in het zorg dragen voor een goede aansluiting bij dit topsectorenbeleid. De verwachting van het Ministerie en BIONEXT is dat daarmee vanaf 2015 de invulling van het amendement volledig via de topsectoren Agri&Food en Tuinbouw&Uitgangsmaterialen kan plaatsvinden. In deze brief is ook aangegeven op welke wijze de invulling van het amendement in de overgangperiode 2013 en 2014 is geregeld.

In 2013 heeft de invulling gestalte gekregen door naast bestuurlijke verbinding ook inhoudelijk aansluiting tot stand te brengen tussen brede lopende PPS-en en de specifieke biologische wensen en vragen op dezelfde kennisterreinen. Daarnaast zijn in 2014 met de vrijvallende middelen binnen het budget van Agri&Food een aantal door de biologische sector ingediende PPS-voorstellen gestart bij het Louis Bolk Instituut en DLO.

7

Bent u bereid een tweede persoon aan te wijzen naast de heer Dijkhuizen voor de topsector Agri&Food die de biologische en duurzame landbouw kan representeren?

Antwoord

Zoals aangegeven beziet het topteam onder leiding van de heer Dijkhuizen de volle breedte van de Agrifoodsector, ik zie daarom geen reden om een tweede persoon aan te wijzen.

8

Welke vergoeding gaat gepaard met de functie van boegbeeld topsector Agri&Food en welke tijdsinspanning staat daar tegenover?

Antwoord

Aan de boegbeelden van de topsectoren wordt een vaste vergoeding per maand toegekend van schaal 18 van bijlage B van het Bezoldingsbesluit burgerlijke rijksambtenaren 1984 en een arbeidsduurfactor van 0.222.

(w.g.) H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken

A. Buizer
De Welle 48
8939 AT Leeuwarden
a.buizer@gmail.com

Aan de leden van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Uw brief van / Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
	AB	12 april 2014
Onderwerp		Bijlage(n)
Ontbreken van boegbeeld van biologische landbouwsector in topsector Agri&Food		-

Geachte mevrouw/heer,

Hierbij wil ik als Nederlands staatsburger mijn zorgen uiten over het ontbreken van een boegbeeld van de biologische landbouwsector in de topsector Agri&Food.

Minister Kamp van Economische Zaken (EZ) heeft op 13 februari 2014 bekend gemaakt dat de heer Aalt Dijkhuizen, voormalig voorzitter van de Raad van Bestuur van Wageningen UR, het nieuwe boegbeeld wordt van de topsector Agri&Food. Maar ondanks de ongetwijfeld grote verdiensten van de heer Dijkhuizen voor de Nederlandse agrarische sector, is hij geen boegbeeld van de biologische landbouwsector in Nederland. Hij toont zich namelijk vooral groot pleitbezorger van de intensieve landbouw. Biologische landbouw daarentegen is aan hem niet besteed, getuige zijn vele negatieve uitingen daarover in het verleden en op 7 april jl. nog in een [tweet](#) met een zeer neerbuigende inhoud naar aanleiding van een [opinie-artikel](#) in Volkskrant van 5 april. De heer Dijkhuizen schrijft in die tweet het volgende:

“Prima om biologisch te eten. Maar ik denk niet dat het gezonder is of beter is voor natuur en klimaat. Integendeel.”

In de biologische sector en bij anderen in onze samenleving is hierdoor veel verontwaardiging ontstaan, zoals onder andere in de recente uitgaven van [Biojournaal](#) blijkt.

Toen ik de tweet van de heer Dijkhuizen las, kwam bij mij het besef op, dat dit toch geen woorden kunnen zijn van een boegbeeld van de biologische landbouwsector. De gedachte die econoom Dijkhuizen hier etaleert, is denk ik fout. Zij gaat bovendien voorbij aan de belangrijke bijdrage die biologische landbouw levert aan de Nederlandse economie (alleen al jaarlijks ruim 1 miljard euro aan exportwaarde). Ook gaat zij voorbij aan het belang van agrobiodiversiteit en van een goede voorziening van door veel en steeds meer mensen gewenste biologische producten. De consumentenuitgaven voor biologische producten nemen jaarlijks landelijk en internationaal sterk toe. Wereldwijd groeit de vraag naar biologische producten jaarlijks zelfs met 6 - 13%.

Mijn zorgen betreffen vooral de internationale kansen die wij met de insteek van de heer Dijkhuizen laten liggen voor onze biologische landbouwsector om effectief bij te dragen aan een [duurzame wereldvoedselvoorziening](#). Door de Verenigde naties en de Wereldbank worden

blijkens recente rapporten biologische landbouw respectievelijk kleinschalige landbouw als belangrijke pijlers voor de wereldvoedselvoorziening gezien. Uit wetenschappelijke studies blijkt bovendien onder meer dat biologische landbouw circa 30% meer biodiversiteit oplevert dan 'gangbare' landbouw. De biologische landbouw is als belangrijke vorm van agro-ecologie ook weerbaarder tegen de nadelige gevolgen van klimaatverandering. Want die bevordert het bodemleven en heeft vanwege de grotere opslag van koolstof in de bodem en de lagere energetische input een minder negatieve invloed op het klimaat. Ook de benutting van het schaarser wordende zoete water is bij deze ecologische productiewijze groter door betere indringing en langer vasthouden van het water in de bodem. In landen buiten de VS en West-Europa zijn de opbrengsten van biologische landbouw volgens FAO-onderzoek lang niet altijd minder dan die van conventionele landbouw en vaak ook beter. In de VS en in West-Europa komt de hoogte van de opbrengsten van gewassen met een langer groeiseizoen, zoals bijvoorbeeld winterpeen, ook dicht bij elkaar. En, ook niet onbelangrijk, agro-ecologie beperkt ook de bodemdegradatie en houdt of maakt de bodem zo beter geschikt voor de voedselproductie.

Nederland heeft veel te bieden aan landbouwkennis en -productie, ook op het gebied van biologische landbouw. Van groot belang voor Nederland en internationaal is ook de productie en export van [biologisch zaaizaad en pootgoed](#) die een aantal in Nederland gevestigde prominente Kweek- en Handelsbedrijven de afgelopen 10 jaar verder op gang hebben gebracht.

Nederland kan daarmee wereldwijd een prominente rol spelen, zeker gezien de toenemende uitdagingen vanwege de klimaatverandering. Maar we zullen daarvoor ook een goede vertaalslag moeten kunnen maken naar kleinschalige low-input landbouw. Want, zo blijkt uit een [studie](#) die Rabobank in oktober 2012 in Tokio presenteerde, 97% van de landbouwbedrijven in de wereld is kleiner dan 10 hectare en 85% zelfs kleiner dan 2 hectare en de financierbaarheid (bankability) is minder goed. Agro-ecologische landbouw ligt zowel financieel-economisch als logistiek dan ook meer in het bereik van die bedrijven, dan (kapitaal-)intensieve productiemethoden.

Nederland kan die vertaalslag heel goed maken en daarmee een belangrijke bijdrage leveren aan een toereikende wereldvoedselvoorziening, daar ben ik van overtuigd. Maar daarvoor zullen we ook goed aan de weg moeten timmeren. Daarbij is ook een boegbeeld nodig, dat de mogelijkheden en perspectieven vanuit de Nederlandse biologische landbouwsector internationaal overtuigend voor het voetlicht brengt. Dat boegbeeld ontbreekt nog. Daarover maak ik mij oprecht zorgen.

Daarom wil ik u vragen om er bij minister Kamp op aan te dringen, om zo snel mogelijk te regelen dat er naast - of misschien zelfs met? - de heer Dijkhuizen een goed boegbeeld komt voor de Nederlandse biologische landbouwsector.

Met vriendelijke groet,

Bertus Buizer

P.S. nadere informatie over mij kunt u desgewenst vinden op de website www.buizeradvies.nl.